

ముద్ద నంచిక.

వాల్యం I.]

మద్రాసు : 1941 వ సం॥ జూన్ నెల 13 వ తేది శుక్రవారం

[నె 13 రు.

ఈ వారంలో ముద్ద వార్తలు.

విమాన దాడులు.

ఈ నెల 4 వ తేది బుధవారంనాడు పగలు బ్రిటిషు విమానములు హాండు తీరమునగల జే.బుగ్ రేవునైన తీవ్ర మగు దాడిసాగించెను. 500 టన్నుల నౌక యొకటి ప్రేలి మునిగిపోయెను. రేవుకు ఉత్తరంగా 300 టన్నుల నౌక మరియొకటిగూడ బాంబుదెబ్బలచే మునిగిపోయెను. నార్వే తీర ప్రాంతమున 5,000 టన్నుల శత్రు సప్లయ నౌక యొకటి బ్రిటిషు నౌకా విమానముచే ముంచివేయబడెను. బుల్గార్ మొదలగు ఫ్రెంచి తీరపు రేవులమీదగూడ దాడులు జరిగెను. గురువారంనాడు జర్మను విమానాలు మిడ్లండుపై దాడి వచ్చెను. వానిలో 5 పడగొట్టబడెను.

శనివారమునాడు పగలు నార్వే తీరపువైపున గస్తీ తిరుగుచున్న బ్రిటిషు నౌకా విమానములు 5,000 టన్నుల శత్రు నౌకల రెంటిని ముంచివేసెను. రాత్రి చాల దట్టముగ మంచుపడుచున్న బ్రిటిషు విమానాలు జర్మను యుద్ధ నౌకా శిబిరమగు బ్రెస్టురేవుమీదకు దాడి పెడలి వందలి కొలది బాంబులు వర్షించినవి. ఫ్రెంచి కోస్తా పట్టణములమీదను, రేవులమీదనుగూడ బాంబులు వర్షముగ కురిపించుట జరిగెను. అది వారము రాత్రి జర్మనీ పడమటి ప్రాంతములలోను, వాయవ్య భాగంలోను బ్రిటిషు విమానాలు పలుతావులలో పెద్దపేలుడు బాంబుల వర్షించెనని జర్మను ఆధికారులే అంగీకరించిరి. ఎస్సెక్ డార్మనుండు మొదలగు పార్లీమెంటు పట్నాలలో బాంబులవలన పెద్ద పెద్ద మంటలుచేచి చాల ఫాక్టరీలు శిథిలమైనవి. 9 వ తేది సోమవారంనాడు నార్వే, హాండు ప్రాస్టుతీర ప్రాంతాలలో ప్రయాణములు చేయుచున్న శత్రు నౌకలపైన విస్తారమగు దాడులు జరుపబడెను. 10 వ తేది రాత్రి పెద్ద తరగతి జర్మను యుద్ధ నౌకయగు "ప్రిన్స్ యుజీక్" గూడ 'బ్రెస్టు' రేవులో వచ్చియున్నదని తెలిసి, వందలకొలది విమానాలు ఆ రేవుపై దండెత్తిపోయి వేలకొలది బాంబులను వర్షించాయి. ఇతర రేవులపై జరిగిన దాడుల సందర్భంలో—డోవరు జలసంధిపద్ద బక 5,000 టన్నుల జర్మను నౌకపై చాల బాంబులపడి, అనేక అగ్ని జ్వాలలకు ఆహుతి అయినది.

5 వ తేది రాత్రి స్కాట్లండుపైకి కొలదిగా శత్రు విమానాలువచ్చి ఆచటపడట బాంబులు వేసెను. నష్టము బహు స్వల్పము. 6 వ తేదివ జర్మను విమానాలలో ఒకటి లండను పైకివచ్చెను గాని యెక్కడను బాంబులు వేయలేదు. పగటి వేళ లండనులో విమానదాడి సిగ్గులుకు, ఏప్రిల్ 22 వ తేది తరువాత ఇది ప్రథమము. ఇంగ్లండు ఈశాన్య భాగంలో రెండు ప్రాంతాలమీద కొన్ని విమానాలు బాంబులువేసెను. కోసి నష్టము అతి స్వల్పము. రాత్రి మరల కొన్ని విమానములు వచ్చి లండనునందును, వడ్లిని తీరపు పట్నమునైనను బాంబులు వేసెను. 7 వ తేదివ బ్రిటనుపై శత్రు విమాన దాడులు చాల స్వల్పముగ మాత్రమే జరిగెను. స్కాట్లండు ఉత్తర భాగమున కొన్ని బాంబులుపడెను. 9 వ తేది

రాత్రి చాల జర్మను విమానాలు అంగ్లదేశపు ఆగ్నేయభాగంలో చాలనేపు బాంబులు వేసినవి. కొన్ని ఇండ్లకు నష్టం కలిగింది. కొందరు ప్రజలుకూడా హతులైరి. మంగళ వారం రాత్రి చాల స్వల్పంగానే అక్కడగూడ బాంబులు పడినవి కాని నష్టం ఎక్కువ కలుగలేదు.

శనివారముతో ముగిసిన వారము రోజులలో అంగ్ల దేశముమీద 17 విమానములు పడగొట్టబడెను. జర్మనీపై దాడులలో 13 బ్రిటిషు విమానములు పడగొట్టబడెను. మే నెలలో అన్ని రంగములలోను కలపి 450 శత్రువిమానములు పడగొట్టబడెను. వానిలో 207 బ్రిటనుమీద దాడులలో కూల్చివేయబడ్డాయి, మిగతవి మధ్యప్రాచ్యరంగాలలోను మధ్యధరారంగాలలోను కూల్చివేయబడెను.

ఆఫ్రికా మధ్యధరారంగాలు.

అలిసీనియాలో (కూర్పు ఆఫ్రికా) బ్రిటిషు సైన్యాలు జిమ్బావ్వేకును సమీపించు ప్రయత్నంలో ఓ మాసదిని 7 వ తేదిన దాటి ఒబలాటి దుర్గమును పట్టుకొనినవి. ఇవట 4,000 మంది ఇటాలియను సైనికులుగూడ కైదిలుగా చిక్కిరి. అలిసీనియాలో జిమ్బావ్వే జరుగుచున్న పోరాటంలో 4 ఇటాలియను సైనిక డివిజనులు నిరూ లింపబడెనని బ్రిటిషు ఆధికారులు 10 వ తేదిన ప్రకటించిరి.

బ్రిటిషు విమానాలు, లిబియా (ఉత్తర ఆఫ్రికా) లోని శత్రుల బెకెహాజీ రేవుమీద రోడ్డు దీవులలోని ముగిట్టా అను విమానాశయముమీద 5, 6 వ తేదీలలో దాడి జరిపినవి. రేవును, పట్టణము అంతయు పెద్ద పెద్ద అగ్నిజ్వాలలకు ఆహుతియైనది.

8 వ తేది అదివారం భుదయము, పాలస్తానములలోని బ్రిటిషు సైన్యములును, స్వతంత్ర ఫ్రెంచి సైన్యములును సరిహద్దుల దాటి పరానువారి పాఠశాలపున్న సిరియామీద దాడి ప్రారంభించినవి. ఈ సందర్భంలో స్వతంత్ర ఫ్రెంచి సేనానియగు జనరలు కాటూగారు, సిరియా, రెబనాక్ రాష్ట్రములను స్వతంత్ర రాష్ట్రములుగా ప్రకటించి, అందలి ప్రజలను ప్రభుత్వ పై తిరుగబాటుచేసి తమకు తోడ్పడవలసినదని గోరిరి. జర్మనులువచ్చి సిరియాను ఆక్రమించకుండ చేయుటకుగాను, తాము ముందుగానే, సిరియాను ఆక్రమించుటకు నిశ్చయించుకొంటేమని బ్రిటిషు సేనాని వేవెలుగారు ప్రకటించిరి.

సిరియాలో, వెడిపోయిన నాల్గు విమానాలు తప్ప జర్మను విమానాలుగాని, ఒక్క జర్మను సైనికుడుగానిలేదని ఫ్రెంచి హై కమిషనరగు డెంట్యు సేనాని ప్రకటించి, దాడిని నిరోధించవలసినదని తన సైనికులకు బుత్తయిచ్చి చేశాడు.

ఫ్రెంచి యుద్ధ నౌకలుకొని మధ్యధరా ప్రాచ్యభాగానికి వెళ్లుచున్నట్లు 11 వ తేదిన వార్తలు వచ్చినవి. సిరియారంగంలో బ్రిటిషు సైన్యాలు 11 వ తేదికి రాజధానియగు డెమాస్కసు నగరములను ప్రవేశించినవి. మరియొక బ్రిటిషు సైనికదళం సిరియా రేవును పైరును ఆక్రమించి,

తీరప్రాంతముమీదుగా భుత్తరముగా ముందుకు జనుచున్నది. భీం దుర్గం బ్రిటిషు సైన్యముల స్వాధీనమైనది. ఇరాకు నుండి మరియొక దళం సిరియా భుత్తర సరిహద్దులమీదుగా వచ్చి కమిష్టా అనే ఊటన్న ఆకమించాయి.

ఫ్రెంచి సేనలు ఒకమాదిరిగా ప్రతిఘటించుచున్నాయి. చాల వందల వరాను సైనికులు నాయకులు మిత్రమండలి వైపునకు వచ్చి చేరుచున్నారు. పాలస్తానంలో హైపా రేవుమీద జర్మనులు 10 వ లేదా 12 వ రైలి దిద్దమైన విమాన దాడి జరిపిరి. క్రీందపున్న బ్రిటిషు నౌకలు కోటలోని ఫిరంగులుగూడ ఆకాశమంతా అగ్నిగోళాల విరజిముచు శత్రుల తరుముటకు ప్రయత్నించినవి. ఒక శత్రు విమానం పడగొట్టుబడినది.

4 వ లేదా 5 వ రైలి, జర్మను విమానాలు అరెజ్జాండియా రేవుమీద భయంకరముగ దాడిజరిపెను. 150 మంది ప్రజలు చాంబులవలన మరణించిరి. 200 మందికి చెబ్బులు తగలెను. రేవునందలి బ్రిటిషు యధ్వ నౌకలు 90 నిమిషాలు ఆకాశమంతా అగ్ని గోళాలతో కప్పివేసి, విమానాలను చెదరగొట్టెనది. దాడి చాదితుల సహాయార్థం ఈజిప్టు ప్రభుత్వం 30 వేల పౌనులను మంజూరు చేసింది. 7 వ లేదా 8 వ రైలి అరెజ్జాండియా వైపు మరియొక దాడి జరిగి 400 వందలమంది ప్రజలు హతరైరి. ఆరబ్బులు, యూరపి యనులు నివసించే ప్రాంతానికి చాల నష్టం కలిగింది. వేల కొలది ప్రజలు యీ నగరాన్ని ఖాళీచేసి వెళ్లిపోతున్నారు.

4 వ లేదా 5 వ బుధవారము రైలి శత్రు విమానాలు, మాల్టా రేవుమీద గట్టి దాడిని సాగించినవి. కాని ప్రాణనష్టం ఏమీ కలుగలేదు. మాల్టా గవర్నరు 7 వ లేదా 8 వ ప్రసంగిస్తూ క్రీస్తువై వలెనే మాల్టా వైసగూడ శత్రులు దాడి వెడలవచ్చుననిరి. కాని దానిని నిరోధించుట కిచట పూర్తియగు సన్నాహాలు జరిగెనని హెచ్చరించిరి.

జర్మనులు నైజెల్ చుట్టూవుండే సముద్రమునందు 6 వ లేదా 7 వ మందుగనులను మాయపెట్టిరి.

ఇటలీ-గ్రీసు.

మనులోని 10 వ లేదా 11 వ రైలి సంగ్రామ ప్రవేశపు వార్షికత్వం సందర్భంలో భువనస్థిస్తూ యేతెన్ను నగరంతో సహా గ్రీసు దేశమంతాగూడ, ఇటలీచే ఆకమింపబడునని, ఇకమీద గ్రీసు ఇటలీ సామ్రాజ్యంలో ఒక భాగముగ నుండునని ప్రకటించెను.

సంయుక్త రాష్ట్రములను గురించి ప్రసంగిస్తూ ఆ దేశంపైకి ప్రకటించకుండానే యిపుడు యధ్వం సాగిస్తున్నదని, అందుచే అమెరికా యొక యధ్వంలో ప్రవేశిస్తుందేమోనని తాము కొత్తగా భయపడ నక్కరలేదని, మనులోని అన్నాడు.

అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రాలు—అట్లాంటిక్.

అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రజాప్రతినిధి సభవారు 5 వ లేదా 6 వ రైలి, 40 వేల విమానముల నిర్మించుటకు సౌక్యము మంజూరుచేసిరి. నౌకాధికారులు “అట్లాంటిక్ అండ్ స్టీంషిప్స్” వర్తక కంపెనీవారి నౌకలలో సగభాగమును (375,000 టన్నులు) దేశరక్షణ కార్యములకు స్వాధీన పరచుకొనిరి. జెనరలు మార్షలుగారు శాసన సభలో ప్రసంగిస్తూ అవసరమైతే ఇతర దేశాలలో యధ్ధానికి, సకల యుధ్వ సన్నాధముగ ఒక డివిజను సైన్యము సన్నాధముగ నున్నదని ప్రకటించిరి.

ఫ్రాన్సు జర్మనీతో సహకార మొనర్చుటను, అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములకు శత్రు వర్తక పరిగణించ

తుంటిమని, సంరాష్ట్రముల విదేశాంగ కార్యదర్శియగు కార్డిలు హల్లుగారు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమును హెచ్చరించెను.

ప్రస్తుతం అమెరికా కేబుల్ లోపున్న 80 విదేశీయ నౌకలను స్వాధీన పరచుకొని ఉపయోగించుకొనుటకుగాను గావించబడిన శాసనమును రూజ్వెల్లు అధ్యక్షుడు 6 వ లేదా 7 వ రైలి ఆమోద మొసగి అమలులోనికి తెచ్చెను.

ఉత్తర అమెరికా విమాన నిర్మాణశాలలో కార్డికులు హెచ్చు జీతములుగోరి 6 వ లేదా 7 వ రైలి సప్రకటించిరి. దీనితో ఆయుధ సామగ్రి నిర్మాణశాలలో సప్రదారుల సంఖ్య 528 వేలకు హెచ్చినది. 9 వ లేదా 10 వ రైలి సైన్యము నుపయోగించి అధికారుల సప్రమను చెదరగొట్టిరి. తరువాత కార్డికులు పనిలోకివచ్చి యధ్ధాపూర్వంగానే పనిచేయుచుండిరి.

విన్సెంటుగారు (బ్రిటనులో సంతా. రా. రాయచారి) వాషింగ్టనుకు తిరిగివచ్చిన వివర 6 వ లేదా 7 వ రైలి, రూజ్వెల్లు అధ్యక్షుని దర్శించి ప్రకటించెను. విన్సెంటుగారు, జర్మనీతో బ్రిటిషు ప్రభుత్వము గావించుకొనబోవు సంధి పరతులను చెప్పెనను వార్త పూర్తిగా అసత్యమనియు, అంగ్ల దేశంలో సంధి తలంపే యెక్కడనులేదనియు ఖండించెను. విన్సెంటుగారు బ్రిటనుకు కావలసిన వస్తువులను, అచటి పరిస్థితులను రూజ్వెల్లుకు స్వయముగ తెలియజేసెను.

త్వరలోనే యుద్ధమైదు స్టేట్సు బ్రిటనుకు సరకులను తన నౌకలలోనే పంపగలదని రేమండుల్లే పరు (ఒక నువనసిద్ధుడగు జర్మ లిప్టు) చెలిపెను.

అరువు కవులు వట్లంకింద 7 వ రైలి డాలర్ల విలువగల ఆయుధ సామగ్రిని బ్రిటనుకు వంపుట కేర్పాటుచేసేతిమని, 20 లక్షల టన్నుల పరిమాణంగల అమెరికను నౌకలను బ్రిటనుకు ఒసగుటకు నిశ్చయింపబడెనని రూజ్వెల్లు అధ్యక్షుడు 11 వ లేదా 12 వ రైలి శాసన సభలకు సందేశంలో ప్రకటించెను.

“రాబిన్ మూర్” అను అమెరికా సంతా. రా. నౌక దక్షిణ అట్లాంటికు సముద్రంలో జర్మను జలాంతర్గామిచే ముంచి వేయబడెను.

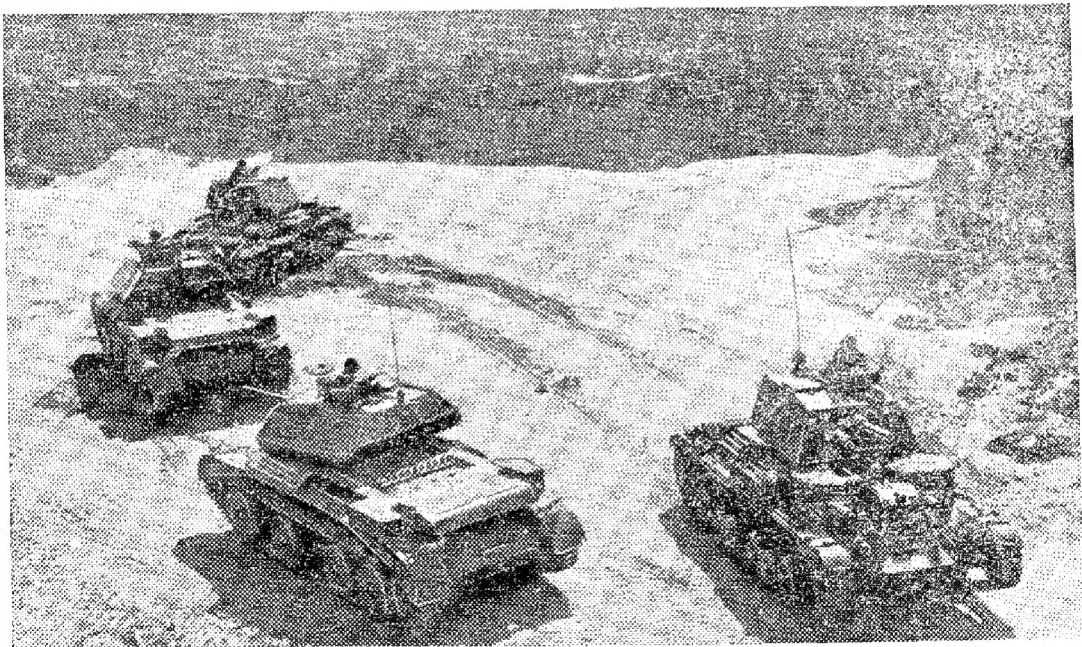
విషి.

విషి ప్రభుత్వ మంత్రివర్గము 5 వ లేదా 6 వ రైలి సమావేశమై ఆఫ్రికాయందలి ఫ్రెంచి రాజ్యమునకు సంబంధించిన వ్యవహారముల చర్చించెను. వేగాండు సేనానియు, ఆఫ్రికాలోని వేర్వేరు ప్రాంతములలో ఫ్రెంచి గవర్నరులు సేనానులు గూడవచ్చి ప్రభుత్వములో సంగ్రహించిరి. ఈ మంత్రివర్గ సమావేశమున చాల ముఖ్యమగు నిర్ణయము గావించుకొనబడెనని అనుచున్నారు.

సంతా. రా. విదేశాంగ కార్యదర్శి హల్లుగారు గావించిన హెచ్చరికకు 7 వ లేదా 8 వ రైలి విషి ప్రభుత్వము జవాబుసగెను. ఫ్రాన్సు జర్మనీతో సహకార మొనర్చినను అ.సం. రాష్ట్రములకు విరోధముగ నుండు పద్ధతి నవలంబించు నుద్దేశ మేమాత్రమున లేదని యు, ఈ సహకారమును దురాక్రమణియనుట సరిగాదనియు, ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమందు చెలిపెను.

వాషింగ్టనులో ఫ్రెంచి రాయచారియగు “కౌన్సిలర్” గారు, అమెరికను విదేశాంగ కార్యదర్శియగు కార్డిలు హల్లుగారి గత గురు శుక్రవారములలో కలసి మాటలాడుటకు బయల్పడెనగా హల్లుగారు దర్శన మొసగలేదు. అందుచే “కౌన్సిలర్” గారు కత్రికా ప్రతినిధులపేరిచి. మాటలాడుచు, ఎవరైనా దుష్ప్రచారములు, అసత్య ప్రచారములను గావించినను, ఫ్రాన్సు తన గమ్యమును వదలదనియు, అమెరికా కది విరోధముగాదనియు నుచివెను.

“క్రూసర్లు” ముందుకు నడచుట.

బ్రిటిషు సైన్యమునకు పలు రకముల ట్యాంకులు ఉన్నాయి. ఇవి భయంకరమైనవి. బహువధిగా నడుస్తాయి. విన్యాసముచేయుచు ముందుకు పోవునపుడు వీటిని క్రూసర్లు ట్యాంకులంటారు.

సిరియాపై బ్రిటిషు సైన్యములు దాడిచేడలేనని తెలియ గనే, తెలుయుక నేనాని, ఆడ్మిరల్ డార్లెక్ గార్లు సమావేశమై ఆలోచించుచున్న పిదప, శ్రాంతి ప్రభుత్వము—దాడిని నిరోధించవలెనని సిరియాలోని పరామ సైనికులకు ఉత్తరువు గావించిరి సిరియా దాడిని ఆశ్రయించు విప్లవభ్రష్టం స్వేయినులొని తమ రాయబారిద్వారా బ్రిటిషు ప్రభుత్వము నకు ఆసమ్మతి పత్రముల నందచేసెను.

వేగాండు నేనాని ఆఫీసరు తిరిగివెళ్లెను. 8 వ తేదీన ఆఫీసరునుండి మగ్గురు శ్రాంతి నేనానలు, జి.చాల్టరులో దిగి ఆచట బ్రిటిషు గవర్నరుతో సంభాషణల ప్రారంభించిరి.

నాకాపోరాటములు.

ఈ నెల మొదటి వారములో, “బిస్కార్లు” అను జర్నలు యధా వాకను ముంచివేసిన తరువాత, బ్రిటిషు వాకలకు మాడు శత్రు సైన్య వాకలను ఒక త్రాలరును కనిపించెను ఆ నాల్గును ముంచి వేయబడెను. శనివారమునాడు ఉత్తర సముద్రములో శ్రయాణ మొనర్చుచున్న ఒక శత్రు వాకల జట్టును బ్రిటిషు విమానము లెదిర్చి, వానిలో మాడు వాకలను ముంచివేసెను. శత్రు విమానదాడులవలన ‘మహానా’ అను బ్రిటిషు డిప్టోయరు ముగిసిపోయెను.

టర్కి, ఇరాక్, ఇరాన్.

టర్కి, జర్మనీలు ఆర్థిక, వాణిజ్య సౌకర్యములగురించి వరస్పరము ఒడంబడికను గావించుకొనుటకు త్వరితగతినే సంప్రదింపులు ప్రారంభమగునని తెలియుచున్నది.

7 జర్మను వైమానికులు, 3 ఇటాలియను వైమానికులు 7 వ తేదీన విమానములలో శ్రయాణ మొనర్చుచు, విమానము చెడి టర్కిలో దిగిరి. వారిని ఆధికారులు ప్రహసము నందుంచిరి.

ఇరాక్ లో తిరిగి సంపూర్ణమగు శాంతి కరిగితులేర్పడినవి. ట్రాన్సు జోర్డిక్ రాష్ట్రపరిపాలకుడగు ఎమిర్ అబ్దుల్లాగారు బ్రిటిషు విజయమును అభినందించుచు, ఆరవై జాతులకు బ్రతునుకు యల్లప్పుడునుగూడ గాఢమగు మైత్రిగలదని ప్రకటించిరి.

తెలస్థ దేశములు (రష్యా, స్పెయిను, విల్లండు వగైరా).

పోర్చుగలు ప్రభుత్వము ఆజోర్సుదీవులకు 6 వ తేదీన మరికొంత సైన్యమును పంపెను.

రష్యాయందు బ్రిటిషు రాయబారిగనున్న సర్ సాఫర్లు క్లీవుగారు 6 వ తేదీన మాస్కోనుండి బయలుదేరి స్వీడను మీదుగా బ్రెటనుకు తిరిగి వచ్చుచున్నారు. వీరు 11 వ తేదీన బ్రెటను చేరిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వములో కొన్ని విషయములగురించి సంప్రదించుటకుగాను వచ్చునండిరి. తొన్ని రోజులు ఇంగ్లండునందుండి తరువాత తిరిగి వెళ్లుదురు.

జర్మను-రష్యా సంబంధములు చెడినవనియు, ఇటీవల రష్యా ఆధికారులు జర్మనీయెడల కఠినముగా వ్యవహరించుచు ఓత్తిడి గల్గించుచున్నారనియు చెలియుచున్నది.

దూర ప్రాచ్యము.

చైనాలో దక్షిణ మెన్చి రాష్ట్రమునను కెయినాను రాష్ట్రపు ఉత్తర ప్రాంతమునను జరుగుచున్న యుద్ధమున, శాంగ్ కైషీకు నేనాని 23 డివిజనుల సైన్యమునకు స్వయముగ నాయకత్వము వహించి నడిపించెననియు చైనా సైన్యములు ఓడింబడెననియు, 13 డివిజనులు పూర్తిగా నిరూణమయ్యెననియు మిగిలిన వానిలో 2/3 వంతులు వతులేరినియు జపాను ఆధికారులు ప్రకటించిరి. చైనాకు ప్రస్తుత రాజధానియగు చంకింగుపైన 6 వ తేదీన జపాను విమానములు తీవ్రమగు దాడి సాగించినవి. ఆమెరికా, బ్రిటిషు రాయ

వార కాంక్షలయములకు స్వప్నములో ప్రమాదము తప్పెను. ఒక గుహయందు తలదాచుకొనియున్న 700 ప్రజలు పూపిరి సలుపక మరణించిరి.

జపాను మంత్రివర్గము 5 వ తేదిన సమావేశమై అంతర్జాతీయ వ్యవహారములగురించి కొన్ని ముఖ్యమగు నిర్ణయముల గావించుకొనెను. అంతకుపూర్వము నైనికాధికారుల సమాలోచన సభయొకటి జరిగెను. 7 వ తేదిన ఫ్రెంచి, జర్మను రాయబారులును తరువాత బ్రిటిషు రాయబారియు జపాను విదేశాంగ మంత్రియగు మట్సుకాగారిని దర్శించి దీర్ఘముగ సంభాషించిరి.

తూర్పు ఇండియా (డచ్చి) దీవుల అధికారులు, జపాను కోరుచున్న ఆర్థిక వాణిజ్య హక్కులగురించి, 6 వ తేదిన

సమాధాన మొసగిరి. అది చాల అసంతృప్తికరముగ నున్నదని జపాను అధికారులనుచుండిరి. దూరప్రావ్యమున జపాను స్వాపీనుకొన నుద్దేశించిన నూతన వ్యవస్థయందు పాల్గొను నుద్దేశము తనకులేదని డచ్చి అధికారులు జపానుకు దెలిపిరి.

దూరప్రావ్యమున అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల విధానమునందు యెట్టి మార్పును భుండదని కార్టలు హెచ్చుగారు 6 వ తేదిన ఫ్రతికా ప్రతినిధులయెదుట ప్రకటించిరి. యుద్ధానంతరము శాంతి పరిస్థితులు గోర్పడగ నే వైసలాలో తమకున్న ప్రత్యేక హక్కుల వదలుకొనెదమనిగూడ హెచ్చుగారు 'దెలిపిరి' 11 వ తేదిన బ్రిటిషు పార్లమెంటులో సహాయకార్యదర్శి సమాధానమిస్తూ బ్రిటనుగూడ అమెరికాపద్ధతి ననుసరించు ననిరి.

సిరియా యుద్ధ ప్రారంభం.

స్వతంత్ర ఫ్రెంచి సేనలు ప్రవేశించుట.

సిరియా, పరిసర ప్రదేశముల చరిత్ర.

ఈ యుద్ధంలో ప్రధాన ఫలితములు చేహార్చ్ గల యుద్ధం సిరియా, లిబనానులందు జరుగవచ్చును. ఈ దేశముల లోనికి బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సేనలు, స్వతంత్ర ఫ్రెంచి సేనలు ప్రవేశించినవి. తూర్పు దేశాలకు జర్మనీ పోదలచిన దారికి ప్రక్కగ సిరియాకలదని దేశపటుము చూడగానే తెలియగలదు. ఈ దేశం అక్షరాజ్యాల వశమయినచో మధ్యధరా సముద్రంలోను, చేరువ ప్రావ్యదేశములందుగూడ మిత్రమండలికి ముప్పుగనుండును. క్రియూసోలే పోయిందిగాని, మధ్యధరాసముద్రమునందు అక్షరాజ్యాలకాక బ్రిటను అధికారం వహించియుండుట గొప్ప అదృష్టమే. సముద్ర మార్గాలు స్వాధీనంలో లేనిది, సముద్రాలపై అధికారం చలాయించే శక్తిలేనిది, సిరియాలోచేరినను జర్మనీ ఎక్కువ అల్లరి చేయజాలదు. మిత్రమండలివారుగాని సిరియాను ఆక్రమిస్తే, చేరువ ప్రావ్యదేశములకు సముద్ర మార్గాలు, నేల మార్గాలుగూడ తమ వశమునందే ఉండుకొని సముద్రంపై తమ అధికారమును వృద్ధిచేసుకోగలరు. సిరియాలో ప్రధాన నగరమగు డమస్కసు అరబ్బు జాతియ తకు కేంద్రస్థానం. అది ఎవరి వశమందుంటే వారి గౌరవాధికారములు ఎక్కువగనుండును. అది వశంకాకున్న మిత్రమండలిపై అరబ్బులు తిరుగుబాటుచేయ ప్రచారం చేయుటకు జర్మనీ ఇటలీలకు అవకాశముండదు.

అరబ్బులు బ్రిటిషు వశమే.

అరబ్బులు బ్రిటిషువారియెడల పానుభూతి కల్గియున్నారని యీ యుద్ధంలో స్పష్టమయింది. ఇరాకులో జర్మనుల ధన సహాయంవలన బహు కొద్దికాలం రషీదాలి తిరుగుబాటు చేస్తే చేసేడు కాని, అరబ్బు లోకమంతా జర్మనీ ఇటీవల ఓటమీ కోరుచున్నదనుటకు సందేహంలేదు. బ్రిటిషువారి హయాంలోను, విషీ ప్రభుత్వం రాక పూర్వం ఫ్రాంసు హయాంలోను, తాము సహించిన రాజకీయ హక్కులకూడా అక్షరాజ్యాలు గెలిస్తే గోల్పోవలసి ఉంటుందని అరబ్బు తెరుంగుదురు. ముసోలిని "ఇస్లాము రక్షకుడను" బిరుదు తొలించుకున్నా, ఆతని సేనాధిపతియగు మర్షలు గ్రేడియాని ప్రావ్యదేశములను హింసించుటలో రాక్షసుడను బిరుదు సంపాదించెను. ఆ విషయం అరబ్బులకు బాగా తెలుసు. ఇక జర్మను నాజీలకు జాత్యధి

మానం, అన్యజాతిద్యేషం విపరీతంగా ఉన్నందున, వారి చేతులో తమ కెక్కువస్వాయం దొరకునని అరబ్బులాశించుటలేదు.

సిరియా చరిత్ర.

అదివరకు టర్కీ సామ్రాజ్యములోచేరిన తొమ్మిది దేశాలు 1920-21 వ సంవత్సరములో సంధి షరతుల ప్రకారం వేరువేరు రాష్ట్రాలుగా నేర్పరుచబడి జాతి సమితి అధికారం క్రింద మాండేటరీ పరిపాలన కింద నుంచబడినవి. అవే వన : టర్కీ, సౌడి అరబీయా, ఈమన, ఇరాకు, ఈజిప్టు, ట్రాన్సుజార్డానియా, పాలస్తీనా, లిబనాను. సిరియాగూడ ఓటిలోడే. ఇప్పుడు మనకు వీటిలో సిరియా లిబనాను, పాలస్తీనా, ట్రాన్సుజార్డానియా యను నాల్గు దేశాలగుర్చియే కావలసియున్నది. మధ్యధరా సముద్రం తూర్పు తీరమున పాలస్తీనాకు ఉత్తరంగావున్న సిరియా, విస్తీర్ణం 58,000 చదరపు మైళ్లు. 3,400,000 జన సంఖ్య. ఎక్కువమంది అరబికు భాష మాట్లాడేవారు. గత యుద్ధానంతరం, సిరియాను టర్కీ సామ్రాజ్యనుండి విడదీసి ఫ్రాంసు స్వాధీనంలోనుండు మాండేటరీ పరిపాలన క్రింద (అంటే జాతీయమితి తరఫున ధర్మకర్తగా ఫ్రాంసు పరిపాలించుట) నుంచబడినది. 1920 వ సంవత్సరములో సిరియాలోనున్న అరబ్బుల మహాసభయందు, హెడ్జాజు రాజు హుస్సేనుగారి కుమారుడగు ఎమిరు ఫైజులుగారిని సిరియా రాజుగ ఎన్నుకొనిరి. ఈతడు యుద్ధంలో మిత్రమండలి పక్షముననుండెను. కాని మిత్రమండలివారు యీ యెన్నికను ఆమోదించనందున ఫైజులు దేశం విడచిపోయి తరువాత ఇరాకు రాజయ్యెను.

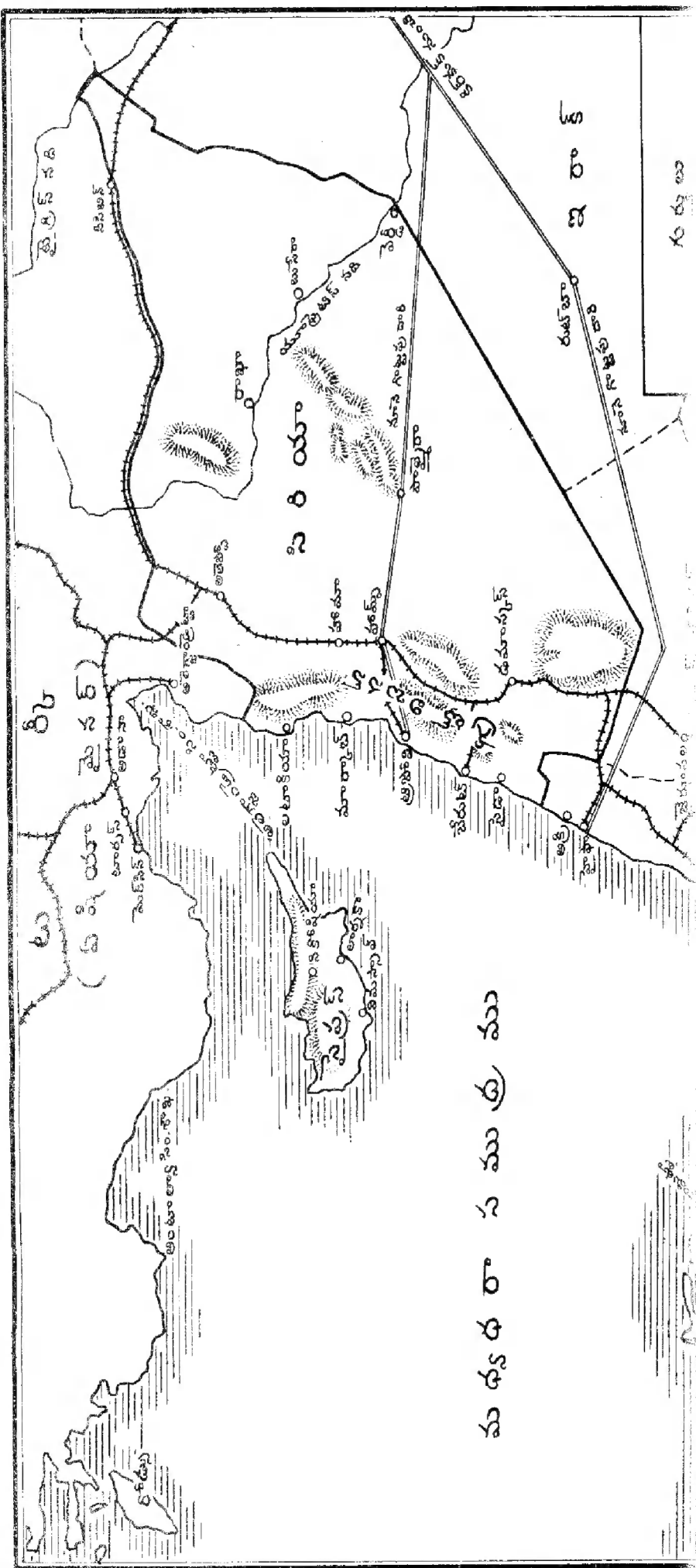
ఫ్రాంసు పాలన క్రింద సిరియా నాల్గు రాష్ట్రాలుగా విభజింపబడియుండెను.

1. సిరియా రాష్ట్రం—49,000 చదరపు మైళ్లు. జన సంఖ్య. 2,000,000. ముఖ్యపట్నం డమస్కసు.
2. లిబనాను—3,800 చదరపు మైళ్లు. 700,000 జన సంఖ్య, క్రైస్తవులు అరబ్బులు. బైరూటు ముఖ్యపట్నం. ఫ్రెంచి ప్రభుత్వ కేంద్ర స్థలంకూడా బైరూటు.
3. లటాకియా—2,800 చదరపు మైళ్లు. జన సంఖ్య 350,000. అలోనైటు జాతివారు.

సిరియా యొక్క ప్రదేశ పరమ

కొలత 1 అంశము = 30 మైళ్లు

4. జాబెలు ద్రూను—2,400 చదురుపు మైళ్లు. జన సంఖ్య 50,000. యద్ధప్రియులగు ముస్లిములు.

మీరు కాక సదా తిరుగుచుండు బిడోవిన జాలివారు 300,000 గలరు. ఈ నాల్గు సీరియా దేశపు రాష్ట్రములకు యిప్పుడు రాజకీయ సంబంధం ఏమిలేదు. అన్ని ప్రాంతాని మాండేటరీ పాలనక్రింద ఉన్నాయి. అంతే. పరస్పర సంబంధం లేదు. అదివరకు సీరియాను ఫెడరేషను (సమాఖ్య ప్రభుత్వం) 1924 వ సంవత్సరములో రద్దుచేయబడింది. అలక్ష్యాల్ డెట్టా అను టర్కీ సరిహద్దు చేరువనున్న సగరాన్ని ఫ్రాంసు 1938 వ సంవత్సరములో టర్కీకి యిచ్చివేసింది.

చేరువనున్న ఇరాకు దేశం బ్రిటిషువారి మాండేటరీ పరీ పాలనక్రింద ఉంది. అచటి ప్రజలకు ఇంగ్లాండు స్వాతంత్ర్యం యిచ్చియుండుటచే, సీరియాలోని అరబ్బులు, తమకు స్వాతంత్ర్యం కావాలని ఫ్రాంసుపై తిరుగుబాడిరి. 1925 వ సంవత్సరములో ప్రారంభమయిన తిరుగుబాటు యిటీవలి వరకు ఏదో రూపంలో ఉంటూనేఉంది. 1936 వ సంవత్సరములో ఫ్రాంసునందు బ్రిటునుగారి సోషలిస్టు ప్రభుత్వం సీరియాకు, లిబనానుకు మూడేండ్ల తరువాత సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం యిచ్చివేస్తామని సంధి పత్రములందు సంతకం చేసెను. కాని యీ సుధి ఫ్రెంచి పార్లమెంటు యీ లోగా సమాధు చేయాలన్నారు. పార్లమెంటు ఆమోదింబడం అలస్యమయినందున, సీరియా ప్రజలలో అసంతృప్తి పెరిగింది. 1939 వ సంవత్సరములో సీరియాను కాసన సభయందు, “యికముందు సీరియా సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య దేశం కావున అన్ని అధికారములు సీరియా ప్రభుత్వమే ఫ్రాంసునుండి తీసుకొనవలెను” అని తీర్మానించబడినది. 1939 వ. స. 11 ఫిబ్రవరిలో సీరియా-ఫ్రాంసు సంధి షరతులను ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం సమాధు చేయరాదని నిశ్చయించుటచే, డమస్కునునందున్న సీరియా ప్రభుత్వమునందు భిన్నా భిషాయములేర్పడి రాజీనామా నిచ్చెను. సీరియా జాతీయ వాదులు తీవ్రమగు ఆందోళన ప్రారంభించి, దేశంలో ఆరాచకంగా ఉండే, ఫ్రెంచి హై కమిషనరు 1939 వ. స. 11 జూలై నెలలో సీరియా రాజ్యాంగ విధానమును రద్దుచేసి సర్వాధికారములను స్వీకరించెను.

ఇప్పుడీయద్ధం రావడం, ఫ్రాంసు జర్మనీ వశమవడం సీరియాను చాల కల్లోలపరచెను. ఫ్రాంసు పడిపోయిన తరువాత సీరియాలో ఫ్రెంచి నేనల నాయక డుగ వేగాండు నేనాని బదులుగ వచ్చిన జనరలు యూజిను మిటిలు హాసరు గారు జర్మనీకి లొంగిపోవుట యిట్లం లేక యద్ధం కొనసాగించవలెననియు నిశ్చయించెనని ప్రకటించబడినది. కాని నాల్గు రోజులు తరువాత అతనికి పాక్సుగారికి జరిగిన ఒడంబడిక ప్రకారం సీరియాలో శతృత్వాలు విరిమించబడినవనియు, ఫ్రాంసు పతాకం క్రిందనే సీరియాలోనున్న ఫ్రెంచి నేనలు ఆ దేశ సరిహద్దులను, ఎవరి దాడినైనా ఎదుర్కొని కాపాడదలచినవనియు తెలుపబడినది. ఈ నిర్ణయం ఫ్రాంసులోను సీరియాలోనుగూడ అసంతృప్తికి కారణమైనది. రెండు పార్టీలేర్పడి కొందరు మార్కులు పిటేను ప్రభుత్వంక్రిందనుండాలని, మరికొందరు జనరలు డిగాల్ బ్రిటునుల కక్షముండాలని కోరిరి. సీరియాలోని ఫ్రెంచి నేనలు, ఉద్యోగులు దేశంబిడిచి పాలనీనాపోయి బ్రిటిషువారి కక్షం చేరిరి. ప్రజలుకూడా గ్రామాలు విడచిపోతూవుండడం ఎక్కువకాగానే, ఫ్రెంచి హై కమిషనరు అలాపోయినవారికి శిక్షలు విధింపసాగెను. ఫ్రెంచి నేన 20,000 వరకు తగ్గి

పోయెను. దాని తనికీచేయటకు ఇటలీ నుండి ఒక సైనిక రాయ బారవర్గంవచ్చెను. ఫ్రాంసునుండి తమ బానిశత్వమును ఇటలీ తప్పిస్తుందేమోనని సీరియానులు కొందరాసిం చిరి. కాని ఇటలీ సైన్యాలు గ్రీకులచేతను, బ్రిటిషువారిచేత ఓడింపబడుచుండగ, తమ భాగభాగ్యము బ్రిటును వెనే ఆధారపడియున్నవని సీరియానులు గుర్తించసాగిరి. ఫ్రాంసు తో ఐర్లక బహిష్కారమును దిగ్బంధమును ఇంగ్లాండు అమలు జరిపినందున సీరియాగూడ ఆర్థికదుస్థితికి లోనైనది.

బ్రిటిషువారి అభయం.

విషీలోనున్న పెద్దలు ఫ్రాంసు యొక్క గౌరవ పతిష్టలను అమ్మివేసిరి. అదివరకు తమ మిత్రులకు ప్రతిహేతులగా జర్మనీతో షరీకు అవుతున్నారు. జర్మనీ ఒత్తిడివల్ల తాము జాతిసమితినుండి విడబడినా, సమితిద్వారా తమకు లభించిన సీరియాలో జర్మను యద్ధబలములను దుండగులను ప్రవేశ పెట్టుటకు వారికెట్టి హక్కులేదు. జర్మను నేనలు వైమానికులు సీరియాలో ప్రవేశించుచున్నారని ఎవో వార్తలు వస్తున్నాయి. కేవలం స్వర్గక్షణికారకు, ముందు కావుదలకే స్వతంత్ర ఫ్రెంచి నేనలు బ్రిటిషు సామ్రాజ్య నేనలతోకూడ యీ నెల 9 వ తేదీన సీరియాలోను లిబనానులోను ప్రవేశించినవి. స్వతంత్ర ఫ్రెంచి నేనానాయకుడు జనరలు కాట్రోగారు, జనరలు డిగాలు తరపున సీరియా, లిబనాను దేశాల స్వాతంత్ర్య రక్షణకు పూరిపడుచు ఒక ప్రకటన గావించెను. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు దానిని బలపరచుచు యిట్లు ప్రకటించిరి : “మధ్యప్రాచ్య దేశముల స్వాతంత్ర్యమును రక్షించుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వం పూరిపడింది కావున, వాటిపై దాడి సలుపుటను సోపాంగా ఉపయోగించుటకు శత్రు సైన్యాలు సీరియా, లిబనానులకు ఆక్రమించకుండా చూస్తా”మని బ్రిటిషు ప్రభుత్వంవారు 1940 వ. స. 11 జూలయిలో ప్రకటించియుండిరి. విషీ ప్రభుత్వంవారు జర్మనీతోచేరి సీరియా, లిబనానులందలి విమానాశ్రయములను జర్మనీ ఇటలీలకు యిచ్చి, ఇరాకులోను తిరుగుబాటు నేనలకు యద్ధపరికరాలుగూడ యిచ్చియుండిరి. జర్మను నేనలు చల్లగా సీరియాలో ప్రవేశిస్తున్నాయి. క్రమేణ యీ రెండు దేశాలు జర్మనీవశం చేయుటకు విషీ ప్రభుత్వం తగు యత్నాలు చేస్తున్నది. ఫ్రెంచి యద్ధవిరామ సంధి షరతులకును, మార్కులు పిటేను ప్రకటనకు విరుద్ధమగు యీ చర్యలను ఇంగ్లాండు సహించదు. కావున బ్రిటిషు సామ్రాజ్య నేనల సహాయంతో స్వతంత్ర ఫ్రెంచి నేనలు 9 వ తేదీన సీరియాలో ప్రవేశించినవి. అదే సమయాన జనరలు కాట్రోగారు సీరియా, లిబనానుల స్వాతంత్ర్యమును రక్షించెదననియు అందుకు తగు సంధిరాయబారాలు కొనసాగింతుననియు చెల్వుచు యీ దిగువరితి ప్రకటించిరి :—

స్వాతంత్ర్యం ఒసంగుట.

సీరియా-లిబనాను ప్రజలారా!

బ్రిటిషువారి నేనాసహాయమున స్వతంత్ర ఫ్రెంచి నేనలు మీదేశంలో ప్రవేశించుచున్న యీ సమయాన ఫ్రెంచి స్వతంత్ర ప్రజల తరపున, డిగాలు సర్వ సేనాధిపతి తరపున నేను అన్ని వాద్యతలను వహించుచున్నాను. మీదేశంలో మాండేటరీ ప్రభుత్వమును అంత మొందించి మీకు స్వాతంత్ర్య మొసంగుటకే వచ్చితిని. ఇకముందు మీరు స్వతంత్రంగా నుండి ప్రత్యేక రాష్ట్రములుగా నేర్పడవచ్చును, లేదా రెండు కలసి ఒక రాజ్యంగా విగ్ధవచ్చును. ఇకముందు మీస్వాతంత్ర్యము మాచే సంతకం చేయబడు సంధి పత్రముద్వారా

స్థిర మొనర్చుబడును. మీ ప్రతినిధులు నేను త్వరలో యీ ఓడంబడిక గావించుకొందుము. అంతవరకు కలసి సమిష్టిగా శత్రువు నెడర్పొందము. మీ స్వేచ్ఛను స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుటకేగాని దోచుకొనుటకు మేము రాలేదు. పొట్లరు నేనలను తరిమివేయుటకును, బ్రిటిషువారిని కొట్టుటకు శత్రువుల విమానకేంద్రంగా ప్రాంసు సామ్రాజ్యం మారిపోకుండ జేయుటకును నేను వచ్చితిని. ప్రజల స్వాతంత్ర్యంకొరకు పోరాడుచున్న మేము, మీదేశాన్ని క్రమేణ అణచివేసి, మీ ఆస్తులు శరీరం అంతటివై అధికారం వహించి మిమ్మల్ని బానిసలుగా చేయజాలము. మీదేశం శత్రువులవశం అయి పోతూంటే చూస్తూ ఉరుకోలేం. మీరు మాతో చేరినచో బ్రిటిషు ప్రభుత్వం తనతో చేరిన స్వతంత్రదేశాలన్నింటికి ఒసంగిన సౌకర్యాలన్ని మీకు ఒసంగుటకు అంగీకరించినది. మీ దేశానికి దిగ్బంధం తొలగి స్వేచ్ఛగ వ్యాపారం చేసుకోవచ్చు. మీ ఆర్థికమాంద్యం తొలగును. మీ ప్రాణాలకొరకు మానవ కల్యాణం కొరకు పోరాడుచున్న తన బిడ్డల బ్వారా ప్రాంసు మీరు సర్వ స్వతంత్రులని ప్రకటించుచున్నది.”

క్రిటు యద్ధం శల్య పరీక్ష.

విమర్శలకు చచ్చిలు ప్రధాని జబాబు.

బ్రిటిషు పార్లమెంటు సభలో 10 వ కేదిన ప్రధాన మంత్రి చర్చిల గారు క్రిటు యద్ధంలో ఓడి పోవుటకుగల కారణాలు తెల్పిరి. ఈ యద్ధం గూర్చి అదివరకు పత్రికలందును, ఆ నాడు సభలోను తీవ్రమగు విమర్శలు మొనవడెను. వాటన్నింటికి బదులు వెచ్చుచు ప్రధాన మంత్రి గారు, రాబోయే ఆరు మాసాలలోను ప్రస్తుతం యేర్పడి యున్న పరిస్థితులకంటే హీనమయిన పరిస్థితులు మనకు విర్వడకుండా ఉండేయండల బ్రిటిషు నైనిక చరిత్రలో ఇది ఉత్కృష్టమయిన అధ్యాయమనియే వెప్పవలెనని.

విమర్శలవలన కలుగు నష్టమును గూర్చి వారిట్లు చెలిపిరి :—ఇది ప్రారంభయద్ధం. మట్టూ ఉపద్రవాలు అపూర్వమైనవి. అనంతంగా ఉన్నవి. రక్షించవలసినవి చాలావున్నవి. సంపత్తికొంచెమే. అవకాశాలు మనకు ఎదురు తిరిగవచ్చు. ఇలాంటి సమయంలో పార్లమెంటు సభ్యులు జాగ్రత్తగా మాట్లాడితే బాగుండును. నిరాశ సూచన మాటలు విని, నేపీహతులు నిరుత్సాహపడతారు. శత్రువు ఆ మాటలనే శతాధికంగా ప్రచారం చేస్తాడు. నియంతల రాజ్యాలలో యీ విమర్శలకు జబాబు చెప్పవలసిన బాధ్యత లేదు. ప్రజా నేతకుడ నగుటచే అడుగడుగున నేను సంజాయిషీ చెప్ప కుంటూ ఉండాలి. కాని శత్రువునకు లాభం కరంగా ఉండేటటువంటి విషయాలు నేనె వెల్లడించవలెనని సభ్యులు ఆశించరను కొందును.

క్రిటులో విమానాశ్రయములను ఖాళీ చేసి పోవడం ఎందుకని విమర్శిస్తున్నారు. విమాన ప్రతిఘటన ఫిరంగులు లేనిది విమానాశ్రయములను కాపాడుట కష్టమను విషయం అందరెందుగదురు. స్వదేశ రక్షణకు లేకుండా ఆ ఫిరంగులను మధ్య సావ్యదేశమునకు పంపలేముకదా. గత ఆరు నెలలుగా స్వదేశం పైని కూడా విమాన దాడి జరుగుచునే యున్నది. కైగాయే యద్ధ సామగ్రి క్రిటుకి పంపాలన్న ఆఫ్రికానుమట్టి కేపుమార్గాన పంపాలి.

ట్రాంసు జోర్రానియా.—పాలస్తీనా, ఇరాకు, సిరియా, సౌడి అరేబియాలు మధ్యగా ఉన్నదీ రాజ్యం. దీని ముఖ్యరేవు స్థలం క్యావా అనునది సూయజ్ కాల్వకుగల నీటివార్గం నేలమార్గములు రెండింటికీకూడ లిస్థలంగాఉంది. గతించిన హెడ్డాజురాజు ముస్సేనుగారి కి వ కుమారుడు ఎమిరు అబ్దుల్లా దీన్ని పాలించుచున్నాడు. కొండజాతులీ బానిసండి యీ దేశాన్ని బ్రిటును రక్షిస్తున్నందున, అమీరు యీ యద్ధంలో బ్రిటిషువారి పక్షమున్నాడు. ఇరాకు రీజెంటునకు యీతడే యిటీవల ఆశ్రయమిచ్చెను.

పాలస్తీనా.—1917 వ సంవత్సరమున యీ దేశాన్ని అలనుబి నేనాని ఆక్రమించెను. అప్పటినుండి బ్రిటిషు వారి మాండటరీ పరిపాలన క్రింద ఉన్నది. ఇటీవలవరకు యీ దేశంలో అరబ్బులు యూదులు బద్ధవైరులుగానుండి పోరాడుకొనుచుండిరి. రెండు జాతులవారి మక్కులకు భంగంరాకుండా ఉభయుల అధికారం ఉండే ప్రభుత్వంతో పదేళ్లలో స్వతంత్ర పాలస్తీనా రాజ్యం ఏర్పరుపడమే బ్రిటిషు వారి ఉద్దేశమని 1939 లో పార్లమెంటు ప్రకటించెను. యద్ధం రాగానే అరబ్బులు—యూదుల పోరాటం వెనుకబడి, ఉభయులు బ్రిటిషువారి పక్షం ఉన్నారు.

కూడు నెలలవరకు ఆ ఆయుధాలు నిరుపయోగంగా ఉంటాయి. శత్రువునకు యూరోపులో విమానాశ్రయాలన్ని వశమయి యున్నందున సరాసరి క్రిటులో ఎగిరివచ్చి పడగలవు. మనవిమానాలు స్టీమురులపై రివానాచేసి క్రిటు చేరువకు తెచ్చి అక్కడ సందించాలని ఉండెను. క్రిటుకు పంపుటకు మన కెన్నో విమానాలు, విమాన విద్యంసక ఫిరంగులు ఊరికే వడియిండలేదు. మన సరకు ఆ ప్రాంతాలు చేరుటకు కొన్ని వారాలు వడితే, జర్మనుల సరకు కొద్దిరోజులలో చేరిగల్గుచున్నది. అయినా మధ్య సావ్య దేశమునందు విమానదళం పెంచుటకు సకలయత్నములు జరుగుచున్నవి.

గ్రీసు ఓడిపోయిన తరువాత క్రిటులో గ్రీసు ప్రభుత్వం చేరి అదిగి రక్షించుకొనుటకు మన సహాయం కోరినపుడే మన విమాన శక్తి చాలదని తెలుసు. తెలిసియు ఎందుకచట యుద్ధానికి దిగి నష్ట పొయేరని కొందరుడుగవచ్చు. మనం రక్షించుకోలేని స్థలాలు యద్ధం చేయకుండానే విడచి పెట్టాలన్న సిద్ధాంతం అంగీకరిస్తే, శత్రువు ఎట్టి నష్టం లేకుండా అన్ని దేశాలు ఆక్రమిస్తాడు. గ్రీసు, క్రిటులలో మనం యద్ధం చేయకుండా ఉండియుంటే, యీపాటికి సిరియా, ఇరాకు జర్మనుల ఆక్రమించి పెర్షియాపై దాడికి సిద్ధంగా ఉండును. ఎన్ని ఆటంకాలున్నా స్థానికంగా ఎన్ని అసౌకర్యాలున్నా, ఆ ఎవరిత పరిస్థితులలోకూడా శత్రువులను ముండిగా ఆకుంతి తదిక్షతో ప్రతిఘటించడం విజయ సాధనలో ప్రధానాంశం అని పదేపదే రుజువై యున్నది. గత యద్ధంలో మిశ్రమం డలివారు ప్రమండుకోట మెమలుమెట్టను గోల్పోయినారు. కాని ఆ పోరాటాన్ని, అంలు యుద్ధాన్ని పోగొట్టికోలేదు. ఇప్పుడు క్రిటు యద్ధంకూడ అట్టిదే. క్రిటులో ఆస్ట్రేలియా న్యూజిలండు. నైనురులెక్కువ పోయిరిని విచారంగా ఉంది. కాని అధినివేశ రాజ్యాల నష్టంకంటే బ్రిటిషువారి నష్టములే హెచ్చు. ఈ లెక్కలో భారతీయులుగాని బ్రిటిషువారుగాని చేరలేదు. క్రిటు యద్ధమునకు మనము చింతింపరాదు. క్రిటులో జరిగినంత ఘోర యద్ధమును మరెచ్చటను

జర్మనులు యెదుర్కొనియుండలేదు. జర్మనులకు 12 వేల నైస్యము, 180 విమానాలు, నైస్యాలను చేర్చి విమానాలు 26 నష్టమయ్యెను.

క్రీటుపై దాడి ఇంగ్లాండు దాడికి నిహంగులుగా జర్మను లెంతుచున్నారనియు, అదేవిధంగా ఇంగ్లాండు వైబడగలర నియు కొందరందురు. ఇంగ్లాండులో విమానబలం ఎక్కువగానుంది. మన నావలకు క్రీటులోవున్న క్రతిబంధకాలిచటలేవు. ఇచట గాలిగుమ్మటాలలో దిగువారెప్పటికప్పుడు హతమార్చబడుదురు. కనుక ఇంగ్లాండు రక్షణకు క్రీటు యుద్ధం గుణపాఠంకాగలదు. విమి భయంలేదు.

సిరియా యుద్ధముగూర్చి చెప్పుచు, చర్చిలుగారు సిరియాలో తమకు రాజ్యాక్రమణకాంక్ష లేదనియు, సిరియాలో

మన నైస్యములు ప్రవేశించుటవలన ఈజిప్టుపై శత్రుదాడి భయము తొలిగిననియు చెప్పిరి. శత్రువునకు సాధనసంపత్తి మెక్కువున్నందున, నైస్యరికముగకొన్ని వీళ్లున్నందున, యుద్ధం త్వరగ ముగియునని కాని, సులభంగా విజయం కలుగునని కాని చెప్పజాలననిరి. ఇంగ్లాండు ఫ్యాక్టరీలలో ఉత్పత్తి చాలపెచ్చించినయు, మన నౌకలు జర్మనీ నౌకలవలెగాక బాహుటంగా సముద్రాలలో తిరుక్కల్లుచున్నవనియు, మానము రోజులలో సూయజు ప్రవేశించుమని జర్మనులు మూడు నెలలనుండి చెప్పుచుండిరనియు, ఆఫ్రికా, ఆసినినియాలందు విజయము పొందుచుంటిమనియు, ఒక్క క్రీటులో ఓడినంత మాత్రాన, యీ విజయాలన్ని మరచి పోరాదనియు, ప్రధాని తెలిపెను.

యుద్ధంలో లాభ నష్టాలు

క్రీటును గోల్పోయినందుకు ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజీలండు దేశాలలో చాల గోలబయలుదేరుట సహజం. ఈ దేశాన్ని ప్రజాశతాబ్ది ప్రభుత్వాలు గలవగుటచే దీని గూర్చి చర్చలు బహిరంగంగానే జరుగును. అదిమేలే. క్రీటు పోయినందున మిత్రమండలివారికి మంచి నౌకాదళ విమానదళ శిబిరాలు పోయినాయి. మధ్యధరా సముద్రము వడమర భాగమునందు ఈజిప్టుకి ఆతిచేరువగా శత్రుస్థాన మేర్పడినందున బ్రిటిషు నౌకాదళానికి శత్రువిమానదాడి ముప్పు ఎక్కువగను. క్రీటు సిరాన్ కాలకు మధ్య 200 మైళ్ళ సముద్రంగలదు. కావున ఈజిప్టునుండి బ్రిటిషు విమానాలు ఆఫ్రాంతాన సులభంగా కావలాకాయగలవు. క్రీటును రక్షిస్తున్న నైస్యానికి, శత్రు నేసలు రాకుండా అరికట్టుచున్న బ్రిటిషు నౌకాదళానికిగూడ స్వంత విమానశక్తి తక్కువగ నుండెను. అలాంటి యిప్పుడు సరిమాడబడుచున్నది. ఇకముందు తగిన విమానదళ సహాయంలేనిది నేల నైస్యాలను పంపరాదని ఆస్ట్రేలియా న్యూజీలండుల ప్రజాభిప్రాయం ప్రకటించబడినది. బ్రిటిషు పార్లమెంటులో క్రీటు విషయం చర్చించుచునపుడుగూడ అనేక ప్రశ్నలు వేయబడెను. చర్చిలుగారు యథాప్రకారం ప్రజలందరికీ తెలిసేటట్లు నిజం చెప్పేవారు. వారు ప్రజాభిప్రాయాన్ని మన్నించి అవసరమగు మార్పులు చేస్తారని యిటీవలి అనుభవంవల్ల తెలియగలదు. యుద్ధం జయప్రదంగా ముగించే సాధనాన్ని ఆలోచించి అనులు జరుపుతారు.

మిత్రమండలి నేసలు శత్రువుల డైపు బాంబరు (అంటే అతివడిగా ఆకిస్తికంగా క్రిందకు చూకి బాంబులువేసి పారిపోవు విమానాల) దాడి నెదుర్కొని తీవ్రంగా పోరాడిన పిమ్మట విధిలేక క్రీటు విడువవలసినవచ్చెను. నేల నైస్యాలకు విమానాల సహాయం లేనందున జర్మను విమానాలు వాటి నోడించినవి. ఇప్పుడు జర్మనులకు సిరియాపైబడుటకు కాలానికొను స్థలం దొరికింది. సూయజుకాలపై బడుటకు వేరొక మార్గం లభించింది. ఈ విజయం శత్రువులకు రహస్య అయుధాలవల్ల లభించలేదు. మామూలు గాలి గుమ్మటాలు, యంత్రంలేని జూరే టెక్కుల విమానాలు, నైస్య విమానాలు, డైపు బాంబరు విమానాలవలన గెలిచిరి. మిత్రమండలికిగూడ వీటి నెదుర్కొను సాధనాలు లేకపోలేదు. కాని క్రీటు నైస్యరిక పుస్తీతుల సనుసరించి వారు వాటిని ఉపయోగించలేకుం డిరి. ఇంగ్లాండు రక్షణయందు యీలోపముండదు. క్రీటు

లో బ్రిటిషు నౌకాదళానికి రక్షణగ పైరు విమానదళం తగినంత లేకుండెను. అందుచే శత్రునేసలు నౌకాదళాన్ని దాటి ఆకాశంమీదుగా వచ్చి చేగల్గినవి. సముద్రంలోనుండి నేసలను వాటికి సహాయం తీసుకెళ్లుటకన్న ఆకాశంపై విమానాలలో పంపుట తేలిక.

లాభాలు.

మధ్యప్రాచ్యదేశ యుద్ధం యంతలో ముగియలేదు. ఇంకా అంత్యదశకే రాలేదు. క్రీటులో శత్రువులను కొంతకాలం నిరోధి చుటవలన, మధ్యప్రాచ్యదేశమునందు నైస్యశక్తి పెంచుటకు వ్యవధి చేశారెను. దక్షిణాఫ్రికానుండి ఈజిప్టుకి ఎక్కువ నేసలు వస్తున్నాయి. బ్రిటిషువారి యుద్ధనీతి విమంశే, ముఖ్య కేంద్రమును రక్షించుటకు నైస్యాని ఎక్కువగ నేకరించుకొనుచుండునంతవరకు దూరాన్ను ఉన్న శిబిరాలవద్ద శత్రువులను వీలయినంత దీర్ఘకాలం అరికట్టియుంచుట. కేంద్ర శిబిరానికి చుట్టునుండు దుర్గములవంటివి గ్రీను, క్రీటు, సిరన్ కాలు. కేంద్రమున నైస్యశక్తి వృద్ధిచేసుకొనుటకు వ్యవధియొసంగుటకై వీలయినంత ఎక్కువకాలం శత్రువును అరికట్టియుంచుటే యీ దుర్గాలపని. ఈ నష్టాలు చాల ఎక్కువే అయినప్పటికి, యిందుకు బదులుగ ఆసినిని యాను గెలిచేమని, ఇరాకులో రషీదాలి వరారి యగుట వలన సరిఫరాకు లోటురాలేదని, మట పంపద్ద ఇటలీ నౌకాదళాన్ని రూపుమాపేనేమని మరచిపోవద్దు.

మధ్యధరాముద్రం, అట్లాంటికు యుద్ధాలు యింకా జరుగుతున్నాయి. నౌకల నష్టం ఎక్కువగుచున్నది. ఈడు యుద్ధనౌక మునిగిపోలే, జర్మనీవారి బిస్తర్కు ముంపబడింది. స్కారెనహార్టు, గ్ని సాను అనునవి కదలకుండా చేయబడినవి. అమెరికా సహాయం ఎక్కువగా వస్తున్నది. సరకు సకు వారి కావలా జయప్రదంగా ఉంది.

1940 లో—1941 లో.

1940 వ సంవత్సరములోను 1941 వ సంవత్సరము లోను జరిగినవి సరిపోల్చి చూచుకోవచ్చును. నిరుడు యీ నెల సోకి నార్వే, డెన్మార్కు, హాలెండు కెల్లియములను జర్మనీ ఆక్రమించింది. డెన్మార్కును ఖాళీచేసేం. బ్రిటను చాలసరికు నష్టపోయింది. ఫ్రాంసు పడిపోసిద్ధంగా ఉండెను. ఇటలీ యుద్ధంలో చేర ససిద్ధంగా నుండెను. నార్వే

యద్ధంలో జర్నను యద్ధనాకలు 12, కూజరులు 4 ముంచబడినవి. ఈ వత్సరం యుగోస్లావియా, గ్రీస్, సిరైకా, క్రీటులను జర్ననులు వశపరచుకొనిరి. నాకానస్టాలు ఎక్కువగనుండెను. ఈయన అను యద్ధ నాక మునిగింది. కాని అబిసీనియాలో ఇటలీ సైనికులు వీ లక్షలమంది నాక సంఘేయబడిరి. ఇరాకునుండి రషీదాలి పారిపోయెను. మిలిలియన్న ఇటలీ నాకాదళం దాగొనియున్నది. జర్ననుల బిస్తార్కు యద్ధనాక ముంచబడింది. అమెరికా సహాయం వాగావస్తున్నది. నిరుడినికి జర్నను విమానశక్తి, నేల నైస్యం మనవాటికన్న చాల ఎక్కువగ నుండెను. నేడు మన విమానశక్తి వారితో సరిసమానమగుచున్నది. నేలనైస్యం అతివడిగా వృద్ధియగుచున్నది. జర్ననుల రహస్య ఆయుధాలేవి బయల్పడలేదు కాని మిత్రమండలివారి అతిబరువైనా బాబులును క్రొత్తరకం ఫైటరు విమానాలు శత్రువులను చూడ లుకొట్టెయి. నిరుడు జర్నను గూఢచారుల అల్లరి చాలయుం

డెను. ఇప్పుడది తగ్గినది. మిత్రమండలి సఖ్యత, శక్తివాగా వృద్ధియగుచున్నవి. జర్ననీ ఎంతఎక్కువ ఆయుధాలు తయారుచేయగలదో అంత ఎక్కువ అపుడే తయారుచేస్తున్నది. ఇంతకు మించలేదు. కాని బ్రిటిషవారి ఉప్పత్తి శక్తి నానాటికి హెచ్చుచున్నది. అమెరికా సహాయంకూడ వృద్ధియగుచున్నది. జర్ననీ ఇంగ్లాండును ఓడించాలంటే బ్రిటిషు దీవులలోనే ఓడించాలి. ఆ దీవులపై దాడి ఆలస్య మయినకొలది జర్ననీ గెలిచే అవకాశాలు సగ్గిపోతూ ఉంటాయి. నిరుడు అమెరికా ఆనుమానాలతో గోడమీద పిల్లి నాటంగా ఉండెను. ఈయన అమెరికాలో ప్రజాభిప్రాయం ఇంగ్లాండుకు అనుకూలంగానూ, అవసరమైతే యద్ధంలో దిగాలంటున్నది. ఈయన యద్ధనాకపోతే బ్రిటిషవారి నాకాశక్తిలో 1/16 వ వంతు పోయింది కాని, బిస్తార్కు పోవడవలన జర్ననీ నాకాశక్తి 1/6 వంతు తగ్గింది.

ఇటాలియను సామ్రాజ్యం నిర్మూలమైనది.

అబిసీనియా యద్ధం ఇంచుమించు పూర్తియగుచున్నది. ఈ జిత్తు రక్షణకు ఇంచువలన గలిగిన సాకార్యం ఇంత అంతా అని చెప్పుటకు ఏలులేదు. తూర్పు ఆఫ్రికాలో ఇటాలియనుల నిగూల్చింతుటవలన ఈజిప్టునకు వెనుక వైపునండి ఉపద్రవం తొలగించబడింది. వేలకొలది సుశిక్షితులగు సైన్యాన్ని తూర్పు ఆఫ్రికా ప్రాంతమునుండి ఈజిప్టు రంగమునకు మార్చుకొనుటకు బ్రిటిషవారికి అవకాశంగలిగినది. వేటలు నేనాని ఇక—శత్రులకు ఇగకను సైన్యాలను తెచ్చుకొను అవకాశ మొసగకుండ, తానే లిబియారంగమున శత్రులపై దాడి ప్రారంభింపవచ్చును.

టానానోసరన్న ప్రాంతపు జిల్లాలలో ఇంకను అక్కడక్కడ నిలచివున్న ఇటాలియను సైన్యాలను, బ్రిటిషు వటాలాలు చుట్టుముట్టి నిర్మూలిస్తున్నాయి. ఇటాలియనులు డ్యుబీచ్ దుర్గమును వదిలి గోండార్ దుర్గం వైపునకు వెనుకకు పోతున్నారు. ఆ ప్రాంతమున నాల్గవైపులనుండి బ్రిటిషు సైన్యములు కత్తుకొని వచ్చుచున్నవి. అందుచే, అచటనున్న 7,000 ఇటాలియను సైన్యంలాంగి పోవచ్చును ఇవిగాక అబిసీనియా యందచ్చటవట ఇంకను 42 వేల ఇటాలియను సైన్యంవున్నదను విషయమును మరచి పోరాడు. వీరు ప్రతి దినం వందలకొలదిగా బ్రిటిషు సైనికులకు లాంగి పోతున్నారు. వీరి సందరిని వట్టు కొనుటకు కొంత కాలం వట్టుట సహజం.

లిబియాలో, శత్రుకేంద్రమగు బెన్ హజే రేవుపైన బ్రిటిషు విమానములు దాడులు సల్పి శిథిలం చేస్తున్నవి. టూబ్రూకు రేవు దుర్గం ఇంకను బ్రిటిషు సైన్యాల స్వాధీనం లోనేవుంది. శత్రువులు లిబియానుండి ఈజిప్టువేకి ముందుకు సాగితే, టూబ్రూకుమీదుగా బ్రిటిషు సైన్యాలు వెనుకనుండి వెబడువని శత్రులకు భయం. సోలం దుర్గం ఇంకా జర్ననుల చేతులలోనేవుంది. కాని లిబియావంటి ఎడారి ప్రాంతాలలో విజయాలను, నష్టబడిన సైనిక సంఖ్యల బట్టి ఆయుధాలనుబట్టి నిర్ణయించాలిగాని ఏదో ఒక పట్టుకొన్న బట్టిగాదు. ఆ ప్రకారం చూస్తే విమి కనుపిస్తుందో చూడండి. మనులూసీ యొక్క తూర్పు ఆఫ్రికా నామాజ్యమంతయు పోయింది. మంచి ఆయుధ సంపన్నము సుశిక్షితము అగు 3 లక్షల సైన్యము, 1,000 ఫిరంగులు, వందల కొలది టాంకులు అపారమగు మోటారు బండ్లు, విమాన దళముకూడ పూర్తిగా పోయినది. నేడు మనులూసీ కంటే దీనుడు మరియొకడు లేడు. సైన్యము, ఆయుధము లే కాకుండ 700,000 చదరపు మైళ్ల విస్తీర్ణంగల అతని సామ్రాజ్యం పోయినది. అతని సైన్యంలో 120,000 మంది బ్రిటిషవారికి ఖైదీలుగాచిక్కిరి. 1,25,000 మంది వదిలి పారిపోయిరి. 55,000 మంది హతులైరి. యద్ధ సామగ్రి అంతా బ్రిటిషు సైనికులచే జిక్కింది.

సలహా : ఇకముందు చూచుకొనుటకు యీ మదరాసు యద్ధ సంచికను మీరు భద్రపరచుకొనుడు.

[మదరాసు సమాచారముల డైరెక్టరుగారు తమ వందనములతో దీనిని మీకు పంపుచున్నారు.]